

**XV. KÁRPÁT-MEDENCEI
KÖRNYEZETTUDOMÁNYI
KONFERENCIA**

2019. április 3–6., Kolozsvár

PROGRAMFÜZET

**XV. KÁRPÁT-MEDENCEI
KÖRNYEZETTUDOMÁNYI KONFERENCIA
2019. április 3–6., Kolozsvár, Románia**

Tudományos Tanács

- Dr. Hatvani Zsolt, Pécsi Tudományegyetem, Magyarország
Dr. Hegedűsová Alžbeta, Szlovák Mezőgazdasági Egyetem, Szlovákia
Dr. Kílár Ferenc, Pécsi Tudományegyetem, Bioanalitikai Intézet, Magyarország
Dr. Kiss Ádám, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Magyarország
Dr. Kiss Ferenc, Nyíregyházi Főiskola, Magyarország
Dr. Lakatos Gyula, Debreceni Egyetem, Magyarország
Dr. Lenti István, Nyíregyházi Főiskola, Magyarország
Dr. Miklós László, Műszaki Egyetem, Zólyom, Szlovákia
Dr. Mócsy Ildikó, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Románia
Dr. Rédey Ákos, Pannon Egyetem, Veszprém, Magyarország
Dr. Szabó Csaba, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Magyarország
Dr. Szabó Mária, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Magyarország
Dr. Szép Sándor, Sapientia EMTE, Csíkszereda, Románia
Dr. Szűcs Péter, Miskolci Egyetem, Magyarország
Dr. Urák István, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Románia

Szervezőbizottság

- Dr. Urák István – a konferencia elnöke
Dr. Mócsy Ildikó – a konferencia tiszteletbeli elnöke
Dr. Farkas György
Dr. Poszet Szilárd-Lehel
Dr. Szigyártó Irma-Lídia
Dr. Zsigmond Andreea-Rebeka
László Edit, gazdasági igazgató

Helyszín

Sapientia EMTE, Kolozsvári Kar, Kolozsvár, Tordai út (Calea Turzii) 4. sz.

PROGRAM

2019. április 3., szerda

14⁰⁰–20⁰⁰ *Regisztráció, B. épület, földszint*

18⁰⁰–20⁰⁰ *Állófogadás, B. épület, földszint*

2019. április 4., csütörtök

8⁰⁰–19⁰⁰ *Regisztráció, B. épület, földszint*

9⁰⁰–9³⁰ *Megnyitó, köszöntők, B. épület, 1. emelet, Hunyadi Mátyás díszterem*

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

B. épület, 1. emelet, Hunyadi Mátyás díszterem

9³⁰–10⁰⁰ **Kiss Ádám, Szabó Mária**
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Magyarország
A felsőoktatás sorsdöntő kihívása: a folyamatos és biztonságos energiaellátáshoz szükséges szakemberek képzése

10⁰⁰–10³⁰ **Miklós László, Anna Špinerová, Monika Offertálerová**
Zólyomi Műszaki Egyetem, Szlovákia
Tájékológiai main-stream témák és ezek tudományos megközelítése

10³⁰–11⁰⁰ *Kávészünet*

11⁰⁰–11³⁰ **Korponai János, Kövér Csilla, Méhes Nikoletta, Magyarai Enikő, Urák István, Buczkó Krisztina**
MTA-PE Limnoökológiai Kutatócsoport, Magyarország
Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Románia
Ablak a múltba: Hogyan segíti a paleolimnológia az Antropocén megértését

- 11³⁰–12⁰⁰ **Farkas György**
Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Románia
Műanyagok a mindennapjainkban: ártalmasak-e vagy sem?
- 12⁰⁰–14⁰⁰ **Ebédszünet**, *Protestáns Teológiai Intézet, Bocskai tér (Piața Avram Iancu) 13. sz.*

KÖRNYEZETFÖLDRAJZ, KÖRNYEZETFÖLDTAN

Szekcióvezetők: **Dr. Szabó Mária, Dr. Poszet Szilárd**

B épület, 3. emelet, B301. terem

- 14⁰⁰–14¹⁵ **A napfolt-tevékenység hatása a csapadéokra és a felszín alatti vizekre**
Ilyés Csaba, Lénárt László, Tóth Márton
- 14¹⁵–14³⁰ **A Szamos mederváltozásainak elemzése az elmúlt 250 évre térinformatikai módszerek segítségével, dési mintaterületen**
Kerekes Anna-Hajnalka, Poszet Szilárd
- 14³⁰–14⁴⁵ **Kovásznai dawsonit stabil izotóp összetételének meghatározása**
Cseresznyés Dóra, Czuppon György, Király Csilla, Papucs András, Kovács Ivett, Szabó Csaba, Falus György
- 14⁴⁵–15⁰⁰ **A bádeni sókrízis nyomában – petrográfiai és geokémiai jegyek azonosítása a kősó képződési körülmények pontosításához az Erdélyi-medencében**
Gelencsér Orsolya, Berkesi Márta, Unger Zoltán, Szabó Csaba
- 15⁰⁰–15³⁰ **Kávészünet**
- 15³⁰–15⁴⁵ **A 27 éves Bükki Karsztvízszint Észlelő Rendszer (BKÉR) története, adatrendszere, felhasználása, további céljaink**
Lénárt László
- 15⁴⁵–16⁰⁰ **Felszín alatti víz reprezentatív mintavételéhez szükséges tisztítószivattyúzás mértékének vizsgálata**
Máthé Ágnes Réka, Kovács József, Köhler Artúr
- 16⁰⁰–16¹⁵ **Vízföldtani és geotermikus szelvények a bükki termálkarsztról**
Miklós Rita, Prohászka András, Lénárt László
- 16¹⁵–16³⁰ **Csápos kutak hidrodinamikai szimulációja parti szűrésű környezetben**
Nyiri Gábor, Zákányi Balázs, Szűcs Péter

16³⁰–17⁰⁰ *Kávészünet*

17⁰⁰–17³⁰ **POSZTER SZEKCIÓ I.**

Szekcióvezetők: **Dr. Kilár Ferenc, Dr. Néda Tamás**
B épület, 1. emelet, Hunyadi Mátyás díszterem előtere

**KÖRNYEZETI NEVELÉS,
NEMZETKÖZI ÉS EU KÖRNYEZETI POLITIKÁK,
KÖRNYEZETI TECHNOLÓGIÁK**

Szekcióvezetők: **Dr. Hatvani Zsolt Ákos, Dr. Szép Sándor**
A épület, 3. emelet, A303. terem

14⁰⁰–14¹⁵ **Az iskolakertek szerepe a mai köznevelésben**
Angyal Zsuzsanna, Szeip Gréta

14¹⁵–14³⁰ **Tudatos fogyasztói szokások vizsgálata a tanító- és óvóképzésben**
Bauer Zita

14³⁰–14⁴⁵ **Wanderlust – Tanuljunk érdekesen az iskolapadon túl**
Négyesi Fanni, Vida Mónika

14⁴⁵–15⁰⁰ **Szennyvíz és szennyvíztisztítás oktatása**
Lakatos Gyula, B. Ballai Marianna, Szabó Marianne

15⁰⁰–15³⁰ *Kávészünet*

15³⁰–15⁴⁵ **Az alternatív vitarendezés lehetőségei a természet és környezet védelmét és környezet védelmét érintő hatósági eljárásokban**
Hohmann Balázs

15⁴⁵–16⁰⁰ **Aktualitások a kunhalmok megőrzésében**
Rákóczi Attila

16⁰⁰–16¹⁵ **Talajvíz TPH szennyezésének bioremediációs ártalmatlanítását előkészítő laboratóriumi vizsgálatok előkészítése**
Székely István, Madarász Tamás, Bokányi Ljudmilla, Zákányi Balázs, Kántor Tamás

16¹⁵–16³⁰ **Élelmiszeripari önellátó vízszolgáltatás környezeti vonatkozásai**
Máthé István, Ráduly Botond, Eröss Ignác, Szép Sándor

16³⁰–17⁰⁰ *Kávészünet*

17⁰⁰–17³⁰ **POSZTER SZEKCIÓ I.**

Szekcióvezetők: **Dr. Kilár Ferenc, Dr. Néda Tamás**
B épület, 1. emelet, Hunyadi Mátvás díszterem előtere

KÖRNYEZETFIZIKA

Szekcióvezetők: **Dr. Kiss Ádám, Dr. Mócsy Ildikó**
B épület, 3. emelet, B301. terem

17³⁰–17⁴⁵ **Egyedi földigiliszta bioszferoid szemcsék ¹⁴C mérése AMS-GIS módszerrel**

Gergely Virág, Kertész Gréta Titanilla, Buró Botond, Molnár Mihály

17⁴⁵–18⁰⁰ **Különböző mezőgazdasági talajok rugalmas-képlékeny viselkedésének vizsgálata a Cambridge Cam-Clay anyagtörvény alapján**

Kántor Tamás, Mikita Viktória, Kovács Balázs, Székely István

18⁰⁰–18¹⁵ **Egy késő negyedidőszaki ártéri üledéksorozat geokronológiája az OSL és radiokarbon módszerek összevetésével**

Kertész Gréta Titanilla, Buró Botond, Mindszenty Andrea, Sipos György, Molnár Mihály

18¹⁵–18³⁰ **Mit árulnak el a radiokarbon mérések a Szent Anna-tóról?**

Molnár Mihály, Varga Tamás, Hubay Katalin, Futó István, Túri Marianna, Palcsu László, Jull A.J. Timothy

18³⁰–18⁴⁵ **Radontérképezés négy erdélyi megyében**

Néda Tamás, Tamási Erika, Szacsvai Kinga, Poszet Szilárd, Mócsy Ildikó, Szakács Sándor

AGRÁR-KÖRNYEZETTUDOMÁNY, HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Szekcióvezetők: **Dr. Lenti István, Dr. Farkas György**
A épület, 3. emelet, A303. terem

17³⁰–17⁴⁵ **Növényi növekedést serkentő baktériumtörzsek jótékony tulajdonságainak vizsgálata különböző sókoncentrációk jelenlétében**

Becze Annamária, Vincze Éva Boglárka, Varga Hilda-Mária, Mara Gyöngyvér

- 17⁴⁵–18⁰⁰** **Növényi növekedést serkentő baktériumtörzsek jótékony tulajdonságainak vizsgálata nehézfémek jelenlétében**
Vincze Éva Boglárka, Becze Annamária, Varga Hilda-Mária, Mara Gyöngyvér
- 18⁰⁰–18¹⁵** **Értékek a Felső-Tisza vidékének gyümölcspopulációiban**
Lenti István, Vágvölgyi Sándor
- 18¹⁵–18³⁰** **A körforgásos gazdaság csomag megvalósításának akadályai**
Gyurkó Brigitta
- 18³⁰–18⁴⁵** **Kohászati salak CO₂-megkötő képességének előkísérlete**
Kurusta Tamás, Mucsi Gábor
- 18⁴⁵–19⁰⁰** **Pálinka-cefremaradék komposztálása során létrejövő organominerális komplexek kémiai tulajdonságai**
Sipos Eszter, Kardos Levente

2019. április 5., péntek

ÖKOLÓGIA

Szekcióvezetők: **Dr. Lakatos Gyula, Dr. Urák István**

B épület, 1. emelet, Hunyadi Mátyás díszterem

- 9⁰⁰–9¹⁵** **Környezeti tényezők, mikroklíma komponensek és növényzeti mintázat térbeli kapcsolata erdőössztyepp vegetációban**
Süle Gabriella, Balogh János, Gecse Bernadett, Fóti Szilvia, Körmöczy László
- 9¹⁵–9³⁰** **Mezőgazdasági tájszerkezet hatása a pókközösségekre**
Szabó Ágota Réka, Gallé Róbert, Urák István, Hartel Tibor
- 9³⁰–9⁴⁵** **Erdélyi oligotróf tűzeplápok természetvédelmi értéke a kovaalgák szempontjából**
Szigyártó Irma-Lídia, Urák István, Rákossy Izabella, Zsigmond Andrea-Rebeka, Buczkó Krisztina
- 9⁴⁵–10⁰⁰** **A Kis-Szamos vízminőségének alakulása tíz év távlatában**
Vincze József-Róbert, Zsigmond Andrea-Rebeka, Szigyártó Irma-Lídia
- 10¹⁰–10¹⁵** **Kávészünet**

KÖRNYEZETKÉMIA

Szekcióvezetők: **Dr. Rédey Ákos, Dr. Zsigmond Andrea**

B épület, 1. emelet, Hunyadi Mátyás díszterem

- 10¹⁵–10³⁰** **A fémionok közötti versengő kölcsönhatás szerepe a Cu²⁺ bio-adszorpciójában *Spirulina platensis-maxima* sejteken**
Csudai Csaba, Kilár Ferenc, Pernyeszi Tímea
- 10³⁰–10⁴⁵** **Környezetminőség értékelés**
Tatjana Juzsakova, Sebestyén Viktor, Brindusa Sluser, Le Phuoc Cuong, Igor Cretescu, Domokos Endre, Rédey Ákos
- 10⁴⁵–11⁰⁰** **Talajminták PAH tartalmának vizsgálata folyadékkromatográfiás módszerrel**
Kiss Ibolya
- 11⁰⁰–11¹⁵** **Székelyföldi ásványvízforrások kémiai vizsgálata**
Lőrincz Beáta, Zsigmond Andreea-Rebeka, Urák István, Máthé István
- 11¹⁵–11³⁰** **Molekulák környezeti hatásainak előzetes becslése a molekulák alakjának elemzésével**
Mezey Pál
- 11³⁰–11⁴⁵** **Ritka földfémek kinyerése a vörösiszapból**
Ali Dawood Salman, Tatjana Juzsakova, Rawash Mohamed Ali
- 11⁴⁵–12⁰⁰** **A vadon nőtt csipkebogyó ásványianyag-összetétele**
Zsigmond Andreea-Rebeka, Nagy Emese
- 12⁰⁰–14⁰⁰** ***Ebédszünet, Protestáns Teológiai Intézet, Bocskai tér (Piața Avram Iancu) 13. sz.***

ENVIRONMENTAL SCIENCE AND STUDIES IN ENGLISH

Szekcióvezetők: **Dr. Szabó Csaba, Dr. Balázi Ágnes**

B épület, 1. emelet, Hunyadi Mátyás díszterem

- 14⁰⁰–14¹⁵** **Understanding cultural ecosystem services: expert survey in Europe**
Ágnes Balázi, Tibor Hartel
- 14¹⁵–14³⁰** **Long-term structural changes of the shrub layer in an oak forest in Hungary**
Tamás Misik

- 14³⁰–14⁴⁵   Airflow separator design based on the Coanda effect for the processing of residual municipal solid wastes**
Roland Romenda
- 14⁴⁵–15⁰⁰   Effect of the compaction energy on pre-consolidation stress and consolidation parameters of clayey soil – experimental study**
Hasan Eteraf, Balázs Kovács, Viktória Mikita
- 15⁰⁰–15¹⁵   A proposed controlled setting of artificial corrosion for adverse impact examination on metallic pipes located in oxygen-sufficient environment**
Thien Hoang Dinh, Balázs Kovács, Tamás Madarász, Imre Czinkota
- 15¹⁵–15³⁰   Removal of hydrocarbons from waters using MWCNTs after modification with nano zink-oxide**
Thamer Adnan Abdullah, Noor Aljammal, Tatjana Juzsakova, Ali Dawood Salman, Igor Cretescu, Le Phuoc Cuong, Endre Domokos
- 15³⁰–15⁴⁵   Using different dietary protein sources for limiting urea nitrogen content and ammonia emission of dairy buffaloes milk**
Rawash Mohamed Ali, Rizk Roquia, Ali Dawood Salman
- 15⁴⁵–16⁰⁰   *Kávészünet***
- 16⁰⁰–17⁰⁰   POSZTER SZEKCIÓ II.**
Szekcióvezetők: **Dr. Kilár Ferenc, Dr. Néda Tamás**
B épület, 1. emelet, Hunyadi Mátyás díszterem előtere
- 19⁰⁰ órától   Záróvacsora, „Zokogó majom” étterem, Emil Isac utca 3. sz.**

POSZTEREK

Tülevelű fák egészségi állapotának vizsgálata egy magassági transzszekt mentén

Falvai Dominika, Czóbel Szilárd

A téli fedőnövények hatása a talaj nitrogénforgalmára és mikrobiológiai aktivitására

Madarász Balázs

Ipoly menti homoki marhalegelők gyepeinek összehasonlító cönológiai vizsgálata

Járdi Ildikó, Penksza Károly, Szabó Gábor, Zimmermann Zita, Pápay Gergely, S.-Falusi Eszter

A savanyú homoktalajon termesztett szöszösbükköny (*Vicia villosa* Roth.) növénykórtana

Kosztyuné Krajnyák Edit, Szabó Béla, Vágvölgyi Sándor, Lenti István, Zsombik László

Különböző korú erdőállományok kisemlős együtteseinek közösségi szintű elemzése

Harmat Máté, Tóth Dániel, Csicsek Gábor, Lugosi Hedvig, Horváth F. Győző

A gyöngybagoly (*Tyto alba*) tápláléka a mezei pocok állomány demográfiai fázisaiban (összeomlás vs. csúcs) két élőhelyi környezet összehasonlításában

Horváth Adrienn, Maurer Máté, Horváth Győző

***Apodemus* fajok mozgásmintázata intenzíven művelt lucernaparcellák és sövények között**

Szűcs Boldizsár, Somogyi Balázs, Horváth Győző

A mezei pocok (*Microtus arvalis*) aktivitásának éves és szezonális változása intenzív művelésű lucernaparcellákban

Kusz Petra, Szünstein Máté, Lugosi Hedvig, Horváth Adrienn, Kelemen Krisztina, Tóth Dániel, Somogyi Balázs A., Horváth Győző

Budapest-Pasarét légszennyezettségének bioindikációs vizsgálata

Szabó Marianna, Szabó Eszter, Lakatos Gyula

Városi területek talajainak vizsgálata növényi biotesztekkel

Mónok Dávid, Sipos Eszter, Kardos Levente, Végvári György

Talajvizes idősorok vizsgálata szezonális alapján

Ilyés Csaba, Lénárt László, Tóth Márton

Területhasználat és talajtulajdonságok kapcsolata városi környezetben

Sándor Gábor

A zöldítés mérlege napjainkban

Rákóczi Attila

Összehasonlító tanulmány Remazol textilfestékek kalcinált tojásshéjjal való adszorpciós tulajdonságairól

Rápó Eszter, Jakab Krisztina, Posta Katalin, Tonk Szende

Intra-annual stem radial changes of mature sessile oak (*Quercus petraea*) trees in relation to climate

Balázs Adorján, Viktor Oláh, György Csóka, Miklós Manninger, Levanic Tom, Ilona Mészáros

Landscape fragmentation and population genetic structure of endangered Pannonian root vole (*Microtus oeconomus mehelyi*) in Danubian Plain

Krisztina Kelemen, Felicita Urzi, Elena Buzan, F. Győző Horváth, Ivan Balaz

Survey of microhabitat association of dominant small mammals in three different forest stands

Dániel Tóth, Zoltán Nagyfenyvesi, Gábor Csicsek, F. Győző Horváth

Protective effect of zinc and selenium on cadmium-induced toxicity and disturbances in lipid metabolism and oxidative stress in rats

Roquia I. Rizk, Mohamed Ali Rawash, Ákos Rédey

Utilization of rice husk waste to prepare nano-silica

Ali Dawood Salman, Tatjana Juzsakova, Thamer Adnan Abdullah

Treatment of wastewaters of petroleum refineries and petrochemical industries by using Fe₂O₃ nanoparticles

Thamer Adnan Abdullah, Tatjana Juzsakova, Ali Dawood Salman

Water quality studies on Lake Nasser

Rizk Roquia Ibrahim, Tatjana Juzsakova, Rawash Mohamed Ali

Slope observation network of Eastern Avas in Miskolc

Zsombor Fekete, Tamás Kántor, Márton Tóth

Radiocesium distribution in urban area: A case study of Salgótarján, Hungary

Davaakhuu Tserendorj, Gorkhmaz Abbaszade, Péter Völgyesi, Dóra Zacháry, Áron Imre Bognár, A. Kocsonya, György Falus, Csaba Szabó

The spatial distribution and contamination levels of metals in attic dust in Salgótarján, Hungary

Tan Le Do, Davaakhuu Tserendorj, Gorkhmaz Abbaszade, Áron Imre Bognár, Nelson Salazar, Péter Völgyesi, Dóra Zacháry, György Falus, Csaba Szabó

Characterization of magnetite particles in attic dust and urban soil from former industrial city, Salgótarján (Hungary)

Nelson Salazar, Gorkhmaz Abbaszade, Davaakhuu Tserendorj, Péter Völgyesi, Dóra Zacháry, K. Szabó, György Falus, Csaba Szabó

Integrated management of the landscape

Monika Offertálerová

2019. április 6., szombat

Kirándulás: *Torockó (múzeumlátogatás) és Torockószentgyörgy (várlátogatás); ebéd a torockói Tóbiás Házban.*

Indulás: 9⁰⁰ órakor, a Sapientia EMTE Kolozsvári Karának az épülete melletti udvarról, *Tordai út (Calea Turzii) 4. sz.*

TALAJVIZES IDŐSOROK VIZSGÁLATA SZEZONALITÁS ALAPJÁN

EXAMINATION OF LONG-TERM SHALLOW GROUNDWATER TIME SERIES BASED ON SEASONALITY

Ilyés Csaba^{1,2}, Szűcs Péter^{1,2}, Ilyés Tamás³

¹: Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar Környezetgazdálkodási Intézet,
e-mail: hgilyes@uni-miskolc.hu

²: MTA-ME Műszaki Földtudományi Kutatócsoport,

³: Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar

MISKOLCI
EGYETEM
UNIVERSITY OF MISKOLC

VIZSGÁLT KUTAK SZÁMA: 95 TALAJVÍZFIGYELŐ KÚT
VIZSGÁLT IDŐSZAK: 1930. ÁPRILIS – 2015. JANUÁR

Csoportokba rendezett kutak

Különböző mérési időintervallum
Különböző mérési kezdeti és végpontok
Nagy mennyiségű adathiányos időszakok

Szezonális vizsgálata lineáris modellezéssel

A közös komponensek egyenlete:

$$Y_{ij} = \beta_0 + \beta_{1j} * X_j + \beta_2 * T_i + \sum_{k=1}^{11} \beta_k * H_k$$

A szeparált hatások egyenlete:

$$Y_{ij} = \beta_{0j} + \beta_{2j} * T_i + \sum_{k=1}^{11} \beta_{kj} * H_k$$

Ahol:

Y_{ij} a mérési adat

β_0 a konstans, illetve β_{0j} a kút-specifikus konstans

β_{1j} a j-edik kút konstansa

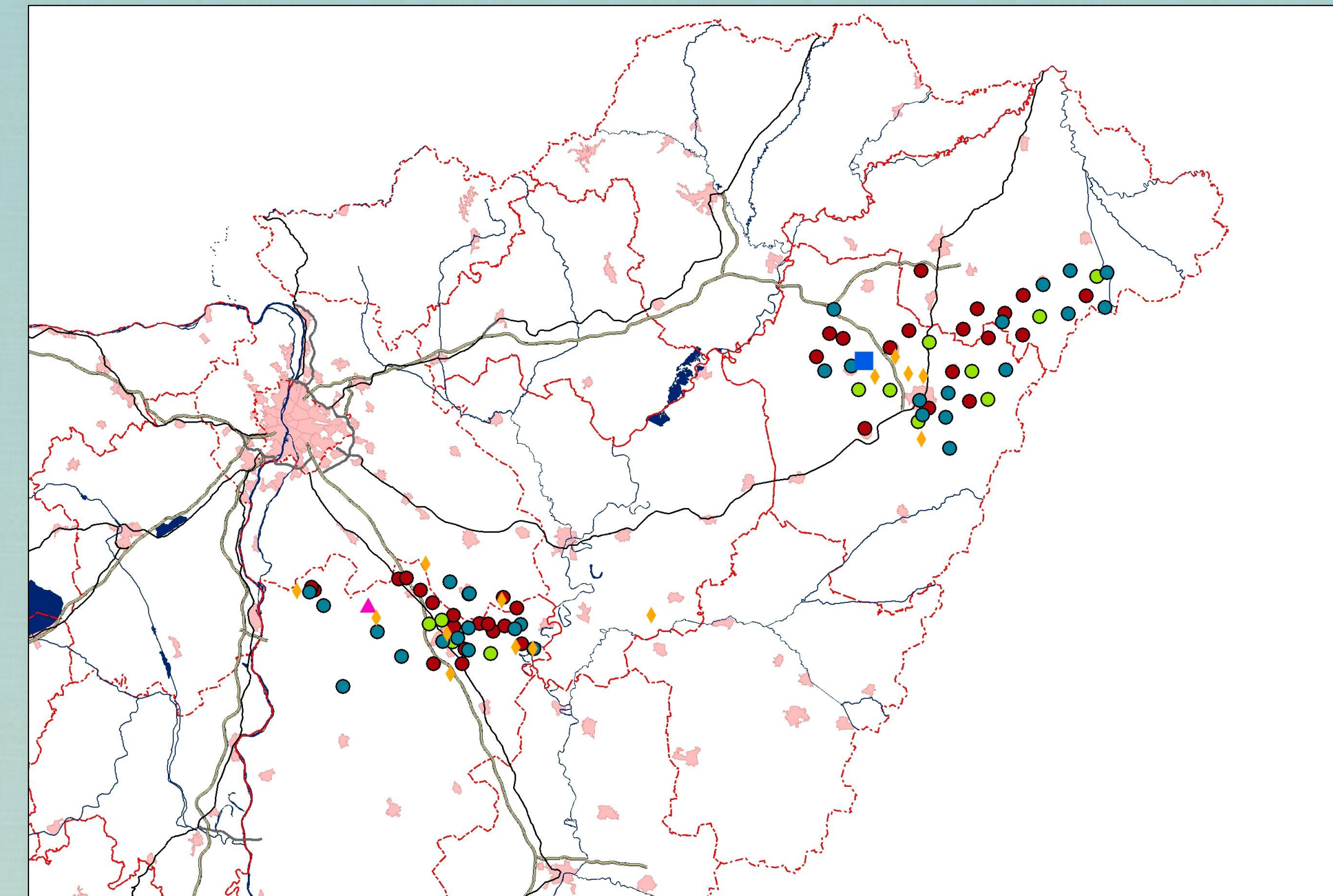
X_j dummy változó a j-edik kút mérésénél

β_2 és β_{2j} a trend változó közös és kút-specifikus együtthatói

T_i a mérés időbeli jellemzője (első méréstől az eltelt hónapok száma)

β_k és β_{kj} a közös és kút-specifikus havi szezonális dummy együttható

H_k a hónap dummy változó, december a referenciapont

Hagyományos statisztikai módszerek nem használhatóak.

Vizsgálat menete:

Eloszlás erősen jobbra elnyúló, egymódusú
Jelentős variancia

1. Lineáris modellezés

- Dinamikai klaszterezés
- Egyedi konstans (dummy) változók
- Ezzel meghatározhatók a szezonális komponensei

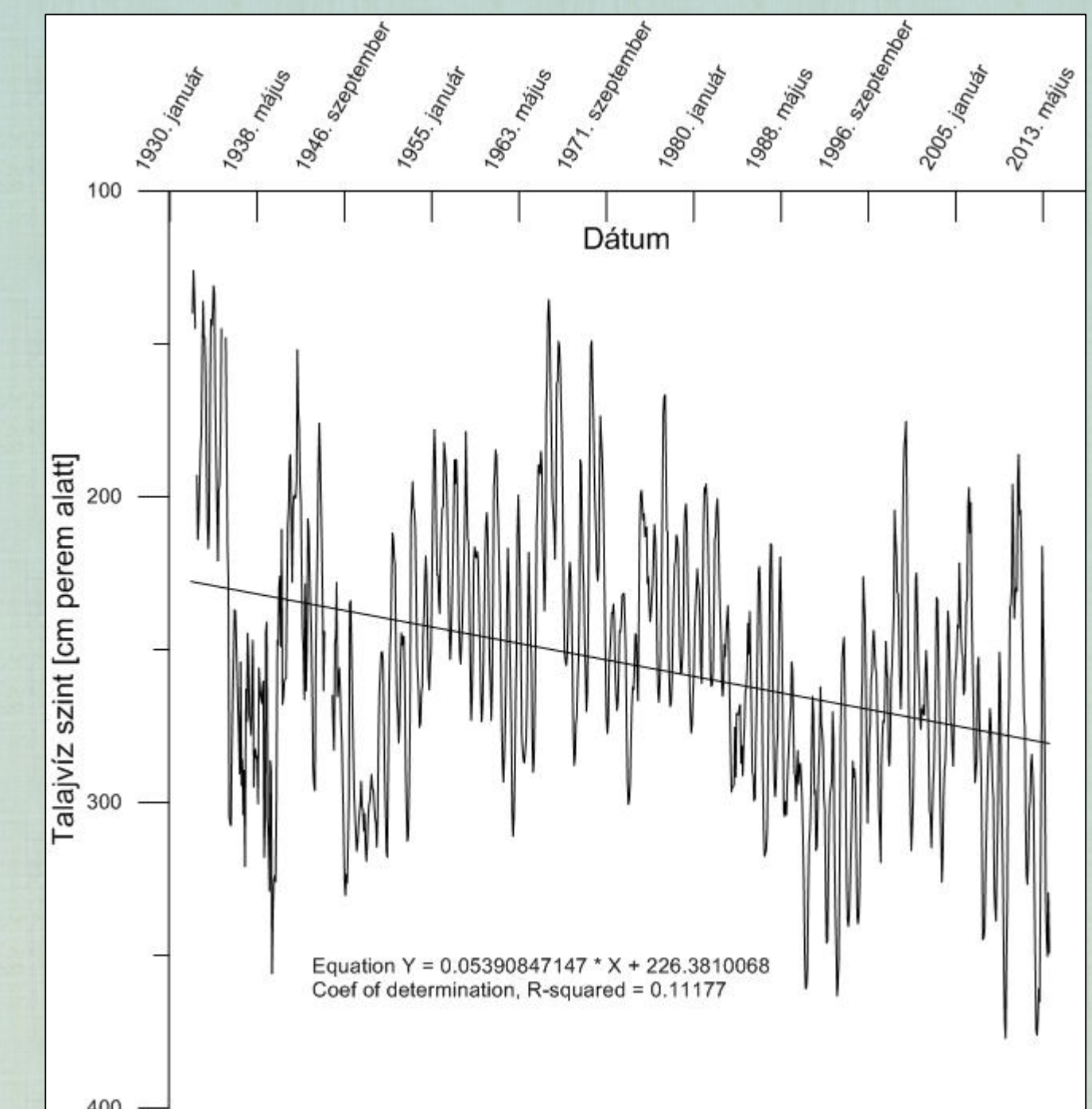
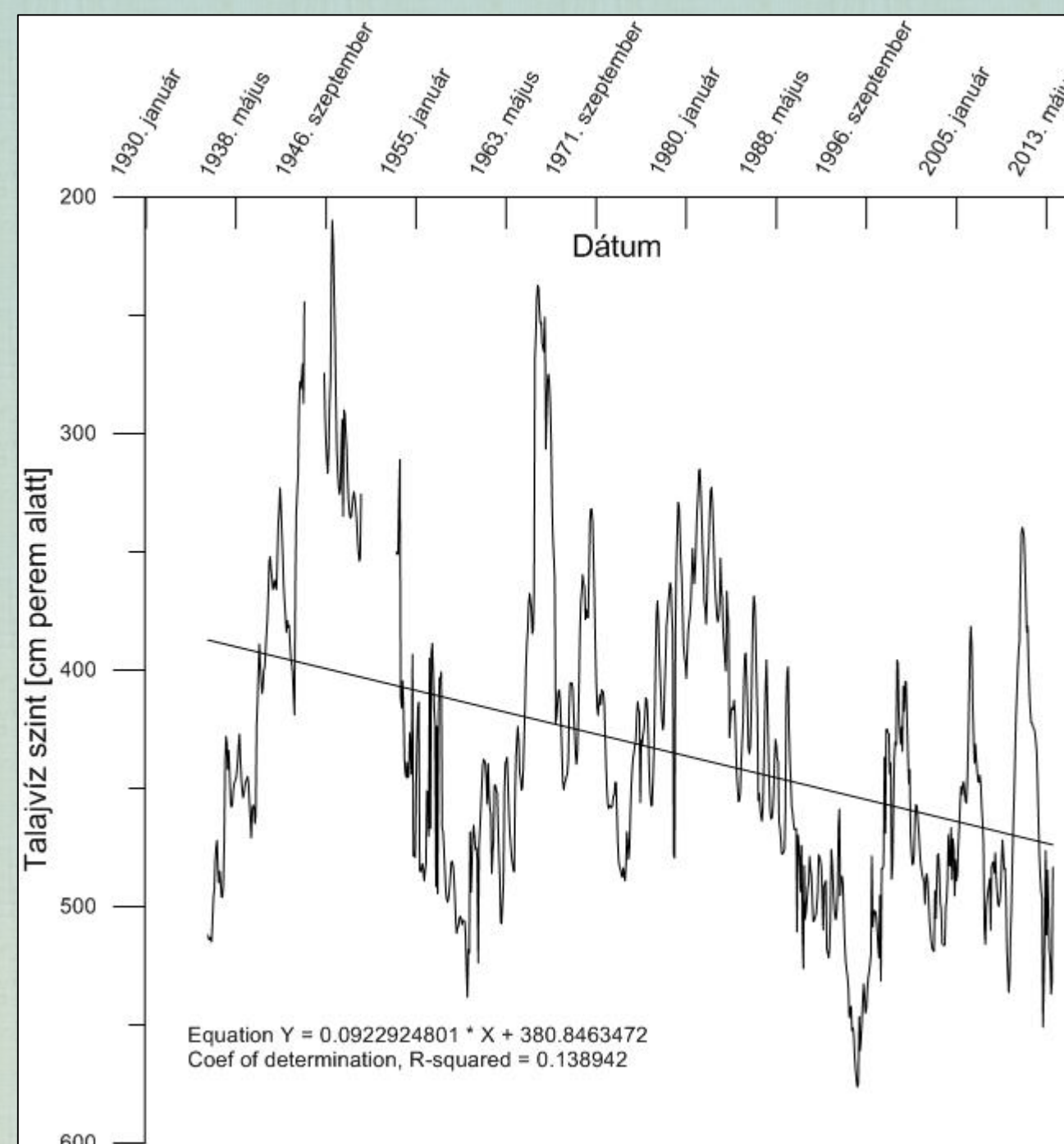
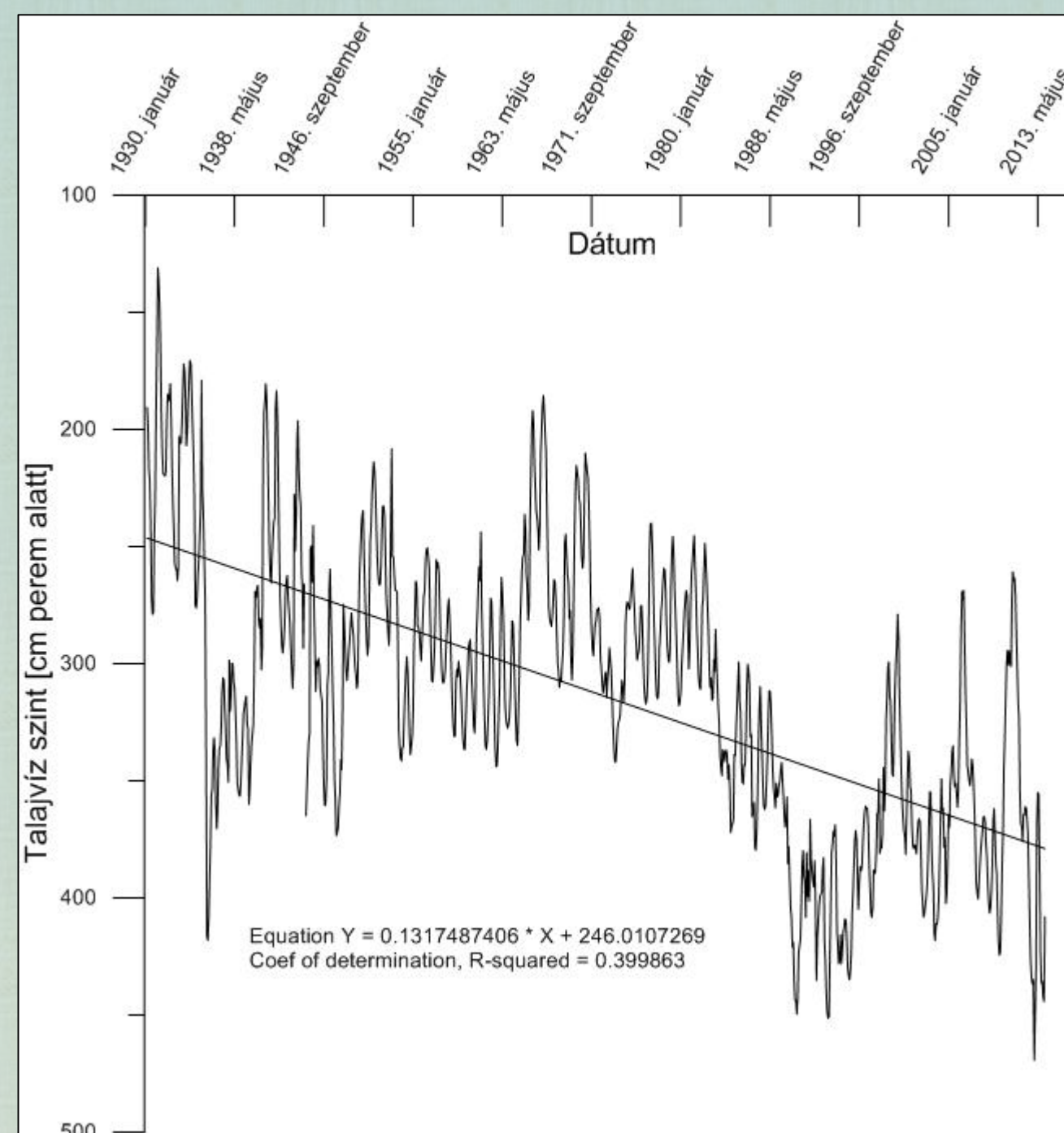
2. Faktoranalízis

Két faktor azonosítható, melynek összegéből a talajvíz éves járása meghatározható

3. Két dimenzióra sűrített pontokra

közvetlen standard K-középpontú puha klaszterezés

Csoportokba rendezett kutak tulajdonságai

1. csoport:

- 38 kút
- kutak átlagmélysége 365,46 cm,
- Minimum: 16 cm
- Maximum érték: 1133 cm
- Szórás 72,66.

A csoportba került kutak átlagos idősora:

- Átlagos mélység: 312,72 cm
- Minimum: 131 cm
- Maximum: 469 cm
- Szórás: 60,59 cm

2. csoport:

- 12 kút
- Kutak átlagmélysége: 478,72 cm
- Minimum: 58 cm
- Maximum: 829 cm
- Szórás: 70,29

A csoportba került kutak átlagos idősora:

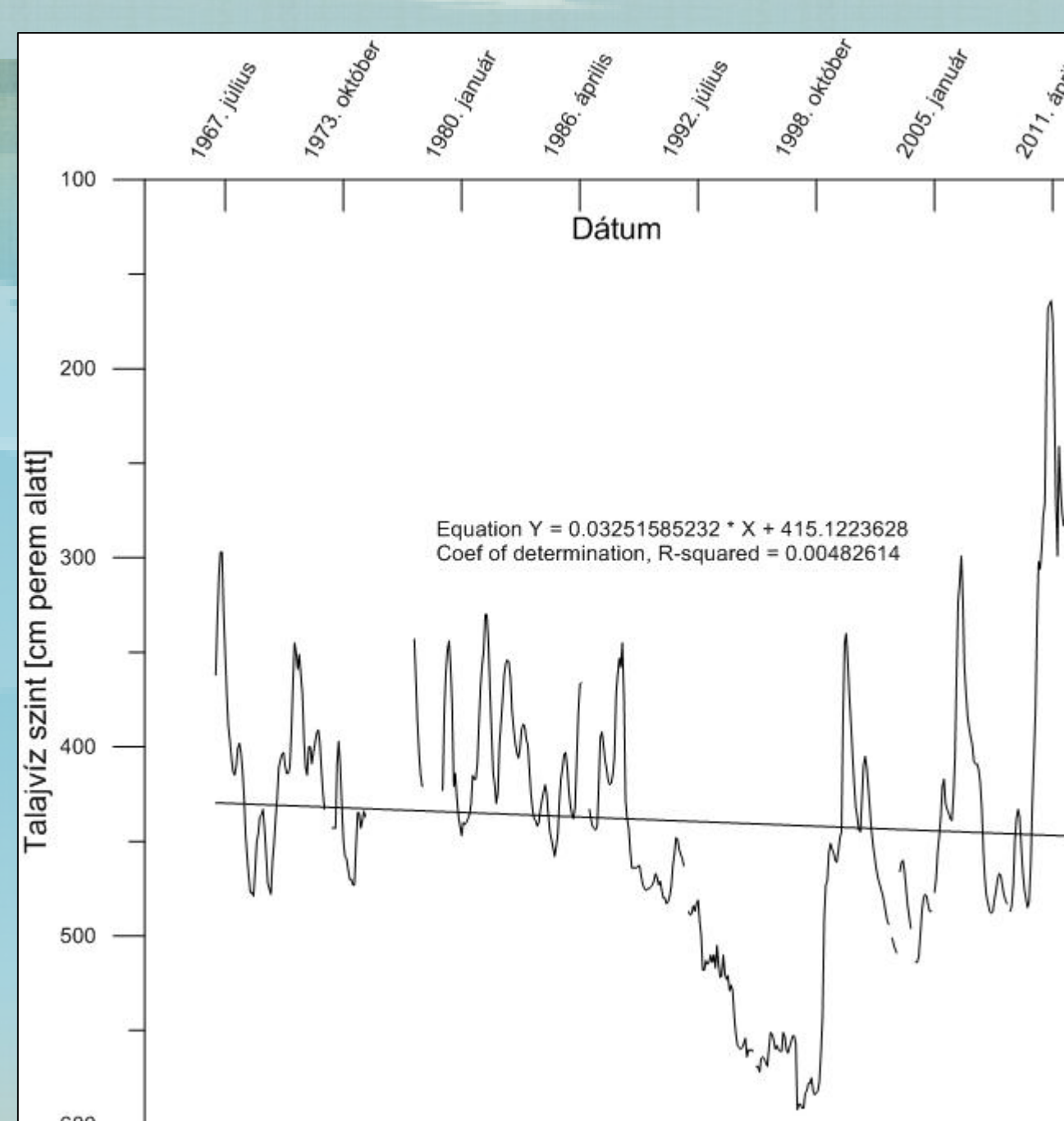
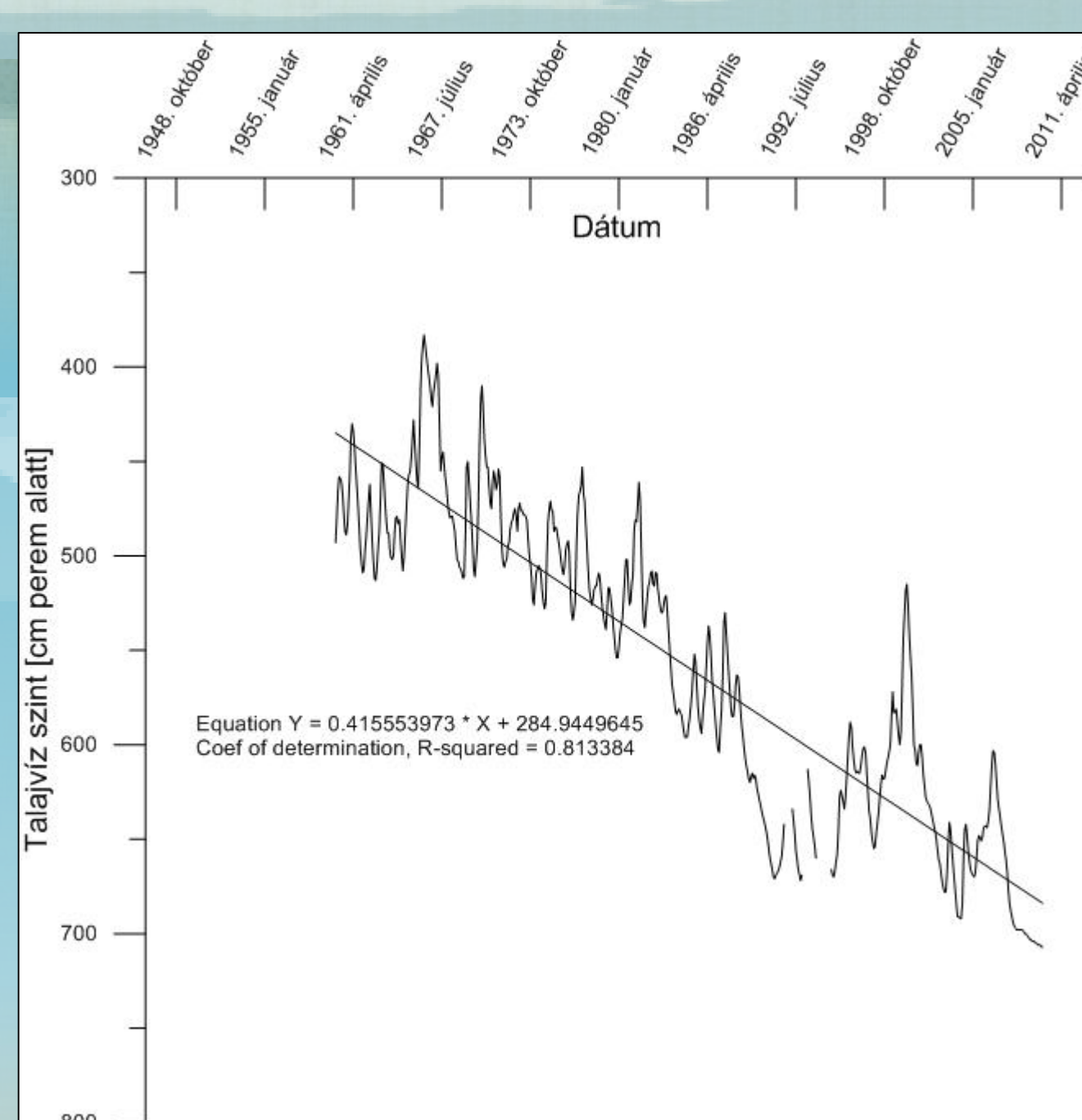
- Átlagos mélység: 432 cm
- Minimum: 209
- Maximum: 576,33 cm
- Szórás: 66,3 cm

3. csoport:

- 29 kút
- Kutak átlagmélysége: 276,61 cm
- Minimum: 29 cm
- Maximum: 647 cm
- Szórás: 58,71 cm

A csoportba került kutak átlagos idősora:

- Átlagos mélység: 254 cm
- Minimum: 126 cm
- Maximum: 467 cm
- Szórás: 46 cm

Konklúziók

- A HAGYOMÁNYOS MÓDSZEREKKEL SZEMBEN AZ ADATOK TULAJDONSÁGAI MIATT INNOVATÍV STATISZTIKAI MÓDSZEREK
- LINEÁRIS MODELLEZÉS ALAPJÁN TALAJVÍZ ÉVES JÁRÁSÁNAK KISZÁMÍTÁSA 11 DUMMY VÁLTOZÓVAL.
- FAKTORANALÍZIS MAJD KLASZTERELEMZÉS A KUTAK CSOPORTOSÍTÁSÁHOZ.
- A MÓDSZERREL A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ADATSOROK SZÁMA REDUKÁLHATÓ.
- A TOVÁBBI ELEMZÉST MEGKÖNYGYÍTI AZ IDŐBELI DINAMIKA ALAPJÁN KÉSZÜLT CSOPORTOSÍTÁS

2 kiugró adatsor:

- 1. Átlag: 557,8 cm, szórás: 80,82 cm
- Minimum: 383 cm, Maximum: 707 cm

2 kiugró adatsor:

- 2. Átlag: 438 cm, szórás: 74,66 cm
- Minimum: 164 cm, Maximum: 592 cm

A kutatómunka a Miskolc Egyetemen Műszaki Földtudományi Karának GINOP-2.3.2-15-2016-00031 jelű „Innovatív megoldások a felszín alatti vízkészletek fenntartható hasznosítása érdekében” című projektjének részeként – a Széchenyi 2020 program keretében – az Európai Unió támogatásával, az Európai Strukturális és Beruházási Alapok társfinanszírozásával valósul meg.